

ПАЁМИ ШОДБОШИИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БА МУНОСИБАТИ РӮЗИ ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ

Ношир: Ҳайати тадорукот Санаи интишор: 4 Октябр, 2025 - 19:00
[1]

Ҳамватанони азиз!

Ҳамаи шуморо ба ифтихори Рӯзи забони давлатӣ, ки аз ҷумлаи муқаддасот ва рукнҳои асосии давлатдорӣ миллии тоҷикон, инчунин, гаронбаҳотарин ёдгори аҷдоди ориёӣи мо мебошад, самимона табрик мегӯям.

Забони тоҷикӣ дар раванди рушди таърихӣ худ ҳамчун шахсутуни биноӣ маънавии миллат ва муҳимтарин воситаи инъикоси ҳаёти мардум барои мондагории миллати тоҷик нақши барҷаста бозидааст.

Яъне тоҷикон роҳи тайкардаи худро дар хотираи таърихӣ хеш маҳз ба василаи забони модарӣ ҳифз кардаанд.

Дар тӯли таърих забони форсӣ – дарӣ – тоҷикӣ ба фишору таҳдидҳои зиёде рӯ ба рӯ гардидааст, вале абармардони сиёсат ва илму фарҳанг дар тамоми давраҳои таърих барои ниғаҳдорӣ он талошу кӯшишҳои зиёд ба харҷ додаанд.

Ба шарофати сиёсати фарҳангпарваронаи хонадони Сомониён, сиёсатмадорони ватандӯсту донишманд ва аҳли илму адаби он давра забони дари тоҷикӣ мавқеи худро дубора устувор кард ва мақоми расмӣ давлатӣ касб намуд.

Сомониён бо фароҳам овардани шароити мусоид барои пешрафти илм ва фарҳангу адабиёт рушди забони тоҷикиро таъмин карданд.

Ба ибораи дигар, забони адабии тоҷикӣ маҳз дар даврони Сомониён ташаккул ёфт ва асоси тамоми меъёрҳои он гузошта шуд.

Ин меъёрҳо дар давоми зиёда аз ҳазор сол, яъне то имрӯз мунтазам суфтаву устувор гардида, барои рушди забони тоҷикӣ дар шакли хаттию шифоҳӣ хизмат кардаанд.

Қобили зикри хос аст, ки меъёрҳои забони адабии тоҷикӣ аз аҳди Сомониён то имрӯз ба тағйироти хеле кам дучор гардидаанд.

Донишмандон эътироф кардаанд, ки чунин падида дар низоми забонҳои дунё камназир мебошад.

Сомониён ҳамчун хонадони миллатдӯсту ватанпарвар мақоми забони тоҷикиро чун забони расмӣ устувор карда, асосҳои сиёсии инкишофи онро фароҳам сохтанд.

Олимону донишмандон ва шоирону нависандагони тоҷик аз он рӯзгор то имрӯз барои рушду такомули забони модарии худ осори илмиву адабии пурғановате навишта, заминаҳои мондагории онро таъмин намуданд.

Забоне, ки дар сарғаҳи рушди он устод Рӯдакӣ қарор дошт, ба ҳақим Абулқосими Фирдавсӣ имкон дод, ки «Шоҳнома»-и безаволи худро таълиф намояд, Абуалӣ ибни Сино, Абурайҳони Берунӣ, Умари Хайём ва садҳо нафар олимону донишмандони дигар шукӯҳу ҷалоли забони

ПАЁМИ ШОДБОШИИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, ПЕШВОИ МИЛЛАТ М

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон» (<https://istilohot.tj>)

тоҷикиро ба аҳли олам муаррифӣ карданд, Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ «Маснави маънавӣ» ва ғазалиёти дилошӯби худро, ки имрӯз ҷаҳониён онро бо номи «Девони кабир» мешиносанд ва мехонанд, эҷод кард, Абдурраҳмони Ҷомӣ бо осори манзум ва «Баҳористон»-и беҳазонаш шукӯҳи забони тоҷикиро боло бурд, Сайидову Аҳмади Дониш, устод Садриддин Айнӣ ва бузургони дигар бо асарҳои баландмазмуни худ барои пайдории забони тоҷикӣ корҳои шоистаи таърихино анҷом доданд.

Бояд гуфт, ки ҳарчанд тайи асрҳои тӯлонӣ забони тоҷикӣ ҳамеша забони илму адабу фарҳанг буд, аммо баъди зиёда аз ҳазору сад сол – танҳо дар замони истиқлол – бори дигар ба ҳайси забони расмии давлатӣ соҳиби мақому манзалати аслии худ гардид.

Имрӯз забони давлатӣ ҳамчун яке аз рӯкҳои муҳимтарини давлати соҳибистиқлоли тоҷикон эътироф гардидааст.

Маҳз истиқлоли давлатӣ маҳдудиятҳои сунъиеро, ки дар роҳи рушди забони тоҷикӣ мавҷуд буданд, бартараф сохта, роҳи тараққиёти озодонаи онро таъмин намуд.

Имрӯз Ҳукумати мамлакат бо дастгирии мардуми шарифи Тоҷикистон барои пешрафти забони давлатӣ ва густариши доираи истифодаи он тамоми шароити заруриро фароҳам овардааст.

Ҳоло дар кишвар муқаррароти Қонун «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» муваффақона, зина ба зина ва бомаром амалӣ шуда истодаанд.

Масъалаи истифодаи забони давлатӣ дар соҳаҳои илму маориф, фарҳанг, воситаҳои ахбори омма, марказҳои инноватсиониву технологӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, номгузориҳои маҳалҳои аҳолинишин, номи ашхос ва самтҳои дигар дар маркази диққати Ҳукумати мамлакат қарор дорад.

Имрӯз забони тоҷикӣ дар ҳамоишҳои бонуфузи дохиливу хориҷӣ, аз ҷумла аз минбари баланди Созмони Милали Муттаҳид садо медиҳад.

Ин ҳолат аз манзалати забони давлатии Тоҷикистони соҳибистиқлол дар арсаи ҷаҳонӣ дарак медиҳад, ки боиси ифтихору сарфарозии ҳар як фарди миллатдӯст ва ватанпараст мебошад.

Дар баробари ин, бояд гуфт, ки ҳифзи асолати забони миллӣ дар замони ҷаҳонишавии босуръат, интишори бесобиқаи иттилооти гуногун, рушди техникаву технологияҳои иттилоотиву иртиботӣ ва таъсири фарҳангу забонҳои бегона яке аз вазифаҳои муҳим ба ҳисоб меравад.

Дар ин росто, таъмин намудани рушди забони тоҷикӣ бо дарназардошти ҳамқадами навоариҳои илмӣ ва техникаву технологияи ҷаҳон сохтани он низ аз ҷумлаи вазифаҳои муҳим мебошад.

Вазифаи олимону донишмандон дар чунин шароит аз он иборат аст, ки бо истифода аз тавоноиву имкониятҳои забонамон калимаву истилоҳоти нави мутобиқ ба мантиқу мазмуни соҳаҳои гуногунро сохта, ба истифода диҳанд, то дар ҳамаи қаламрави забони тоҷикӣ корбурди онҳо ҳамгуну ҳамсон бошад.

Агар аз ҳозир дар фикри ба забони давлатӣ мувофиқ кардани забони инноватсия ва технологияҳо набошем, на танҳо санъати сухан ва маданияти гуфтори мо, балки фасоҳату равонӣ, покиву зебоии забони модарӣ ва риояи меъёрҳои забони адабӣ таҳти таъсири манфӣ қарор хоҳад гирифт.

Ҳамватанони азиз!

Дар баробари омӯхтан ва арҷу эҳтиром гузоштан ба забони давлатӣ зарур аст, ки ба масъалаи дониستاني забонҳои хориҷӣ эътибори ҷиддӣ дода шавад.

Зеро ба аҳли олам беҳтар муаррифӣ кардани таъриху тамаддуни миллати бостонии тоҷик ва

дастовардҳои давлати соҳибистиклоли тоҷикон тавассути забонҳои хориҷӣ муяссар мегардад.

Зарур аст, ки махсусан, ба омӯхтани забонҳои русӣ ва англисӣ эътибори аввалиндараҷа дода шавад.

Чунки забонҳои зикршуда аз ҷумлаи забонҳои ҷаҳонӣ мебошанд.

Агар мо хоҷем, ки рушди ояндаи илмӣ ва техникаву технологияи кишварамонро таъмин намоем, бояд шароит муҳайё созем, ки фарзандонамон забонҳои хориҷиро хуб омӯзанд ва ҳамчун кадрҳои ба талаботи замонаи пешрафт ҷавобгӯӣ ба камол расанд.

Дар баробари ин, таъкид менамоем, ки омӯхтани забонҳои хориҷӣ тавассути забони давлатӣ ва ба дараҷаи аъло донишони он ба роҳ монда шавад.

Ҳамчунин, мо бояд ба китобхонӣ тавачҷуҳи доимӣ диҳем, зеро хондани китоб, дар навбати аввал, боиси болоравии сатҳи забондонӣ, маърифатнокӣ ва васеъ гардидани ҷаҳонбинии инсон мегардад.

Итминон дорам, ки ҳар як фарди огоҳ ва бонангу номуси миллати тоҷик дар оянда низ ба хотири ҳифзи забони давлатӣ, поқу беолоиш нигоҳ доштани он ва вусъати доираи истифодаи забони ширину шоиронаи тоҷикӣ саъю талаш мекунад.

Ҳамчунин, аҳли илм, адибону ҳунармандони тоҷик бояд таҷриба ва анъанаҳои неки ниёғони хешро дар самти ниғаҳдорӣ ва мондагории забони модарии худ идома дода, дар таҳкими такмили он саҳми боз ҳам бештар гузоранд.

Ҳамеша дар хотир бояд дошт, ки забони мо мисли миллати мо яке аз куҳантарин забонҳои дунё буда, таърих ва мероси фарҳангии мардуми бостониамон, аз ҷумла Наврӯзо бо гузаштаи беш аз шашҳазорсолаи он дар худ инъикос кардааст ва то замони мо расонидааст.

Наврӯз, дигар расму ойинҳо ва суннату анъанаҳои миллии мо мисли муҳаббат ба Ватан ва модар дар мағзи ҷони мо ҷой гирифтаанд ва мо бояд онҳоро эҳтиёт кунем ва рушд диҳем.

Бори дигар хотирнишон менамоем, ки забон, миллат ва давлат ҷузъҳои ҷудоинопазири якдигар ба ҳисоб рафта, устувори давлат, бақои умри миллат ва ҳувияти миллӣ ба василаи забон таъмин мегардад.

Забон гавҳари бебаҳо, мояи ифтихор ва олитарин муқаддасоти миллии мост, ки аз гузаштагон мерос мондааст ва мо бояд онро барои наслҳои оянда дар шакли суфтаву такмилёфта ва поқу бегазанд ба мерос гузорем.

Бори дигар кулли мардуми шарифи Тоҷикистонро ба ифтихори Рӯзи забони давлатӣ самимона табрик гуфта, ба ҳар хонадони кишвар саодату оромӣ ва осоиши рӯзгор орзу менамоем.

Рӯзи забони давлатӣ муборак бошад, ҳамватанони азиз!

Баҳодиҳии муҳтаво:

Баҳои миёна: 5 (8 овоз)

Категория:

- [Ахбори рӯз](#) [2]
- [Суханрониҳо](#) [3]

Манбаъ: <https://istilohot.tj/tg/content/payomi-shodboshii-prezidenti-chumkhurii-tochikiston-peshvoi-millat-mukhtaram-emomali-36?mini=2027-03&page=6>

Пайвандҳо

[1] https://istilohot.tj/sites/default/files/field/image/54830443362_fa3cc20ac7_b.jpg [2] <https://istilohot.tj/tg/category/%D0%B0%D1%85%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B8-%D1%80%D3%AF%D0%B7>

[3] <https://istilohot.tj/tg/category/%D1%81%D1%83%D1%85%D0%B0%D0%BD%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D2%B3%D0%BE>